

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Răcilă Lilia

2023

Curriculumul stagiului de practică

P.02.O.057 PRACTICA DE INIȚIERE ÎN SPECIALITATE

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director Răcilă Lilia
n. 2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Dragneva Lilia, grad didactic întâi, Director adjunct Instruire Practică, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice d stagiului de practică	6
IV.	Administrarea stagiului de practică.....	6
V.	Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică	6
VI.	Sugestii metodologice.....	7
VII.	Sugestii de evaluare a stagiului de practică	9
VIII.	Cerințe față de locurile de practică	10
IX.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul stagiului de practică **Practica de inițiere în specialitate** este un document normativ și obligatoriu. Stagiul include 120 de ore, se studiază în anul I, semestrul II de studii. Este prevăzut pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor*, în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar.

Obiectul de studiu al acestui stagiu de practică este aplicarea tehnicilor de desen și pictură la realizarea studiilor în *Plein-air*. **Practica de inițiere în specialitate** este un stagiu practic obligatoriu care oferă noțiuni de bază necesare însușirii limbajului profesional al viitorului pictor, cu care operează toate disciplinele specifice specialității - Pictură. Stagiul de practica este alcătuit din următoarele compartimente:

- Limbajul grafic specific *Plein-airului*;
- Raporturi cromatice prin prisma legităților picturii în *Plein-air*;
- Scheme compoziționale în baza materialului colectat.

Scopul stagiului de practica este formarea abilităților profesionale necesare pentru realizarea unei sarcini în desen, pictura, compoziție, executată prin analiza raporturilor cromatice și acromatice specifice *Plein-airului*, înzestrarea viitorilor pictori cu cunoștințe și deprinderi practice obținute în procesul studierii unităților de curs: desen, pictură, bazele compoziției prin studiul motivelor din natură. Tendința fundamentală a stagiului de practică este studiul aprofundat al desenului și picturii specifice *Plein-airului*. Un rol hotărâtor revenind cunoștințelor în domeniul perspectivei liniare și aeriene, modelării cromatice, tehnicii, mijloacelor plastice și materialelor specifice desenului și picturii în *Plein-air*. În procesul de realizare a crochiurilor, studiilor, se formează competențele de creare a unei viziuni artistice asupra mediului. Analiza raporturilor cromatice și acromatice în *Plein-air* contribuie la diversificarea limbajului plastic în realizarea perspectivei aeriene, liniare și respectarea legităților de clarobscur în reprezentarea formei și spațiului.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studierea stagiului de practică **Practica de inițiere în specialitate** sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în cadrul studierii cu succes a unităților de învățare prevăzute la unitățile de curs: F.01.O.010 Pictură - natura statică, S.01.O.026 Tehnici de pictură, F.01.O.009 Desen constructiv – liniar, S.01.O.025 Bazele compoziției, F.02.O.012 Pictură - tehnici de reprezentare, S.02.L.047 Tehnica picturii în ulei - natura statică, S.02.L.046 Tehnologia picturii în ulei, F.02.O.011 Desen constructiv – tonal, S.02.O.027 Studiul culorii.

II. Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională

Pe parcursul stagiului de practică **Practica de inițiere în specialitate** sunt abordate, sub aspect practic, atât principiile de realizare pentru fiecare sarcină de lucru în parte, cât și tehnicile grafice de aplicare. De asemenea, în procesul de formare a competențelor specifice

și de însușire a conținuturilor vizate din curriculum, elevii își dezvoltă, pe de o parte, capacitățile de exprimare plastică, iar pe de altă parte, își cultivă simțul răspunderii față de produsul realizat. Prezentul curriculum a fost elaborat luându-se în considerare specificul celorlalte discipline/module de specialitate în baza principiului de sporire treptată a gradului de complexitate a sarcinilor de lucru propuse.

Conținuturile vizează studierea principiilor de elaborare a lucrărilor în diverse tehnici cu ajutorul vopselelor de acuarelă, guașă, ulei, creionului, tuș/peniță, material moale, modalitățile de utilizare a acestora și condițiile tehnice de aplicare. De asemenea, elevii vor studia factura liniară prin redarea valorică și cromatică, specifice *Plein-airului* a diverselor forme plastice: naturi statice la soare și umbra, peisaje în diverse stări, a edificiilor și detaliilor arhitecturale, anturajul exterior și interior, schițe, crochiuri de animale și păsări în vederea aplicării acestora în compoziție.

Studiul stagiului de practică ***Practica de inițiere în specialitate*** va contribui la formarea, dezvoltarea și aprofundarea abilităților profesionale, îmbinarea efectivă a cunoștințelor teoretice cu activitatea practică. ***Practica de inițiere în specialitate*** este organizată pe un sistem complex de instruire concretizat prin exersări cromatice și acromatice, specifice *Plein-airului*. Are ca obiectiv formarea competențelor de creare a unui limbaj plastic de studiu, de creație, de comunicare elev-profesor și mai târziu specialist - beneficiar. Stagiul de practică îl va ajuta pe elev să:

- formeze abilitățile profesionale la desen prin aplicație liniei, valorității, perspectivei aeriene și liniare, ca elemente de realizare a desenelor în *Plein-air*;
- aplice diferite materiale: creion, cărbune, sous, sanguină, pastel, etc. în realizarea crochiurilor de plante, animale, peisaj urban/rural, unități de transport;
- formeze competențe de a analiza pictura *Plein-air*;
- conștientizeze procesul de modificare a culorii în spațiu prin intermediul raporturilor cromatice la redarea stării naturii, perspectivei aeriene în executarea studiilor de peisaj în *Plein-air*;
- cunoască metodele de elaborare și creare a unei compoziții în baza materialului colectat;
- posedă un limbaj plastic relevant.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui stagiu de practică, vor fi necesare pentru studierea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: F.03.O.013 Desen - cap uman, ghips, F.04.O.015 Desen - cap uman, F.03.O.014 Pictură - natura statică cu elemente din ghips, F.04.O.016 Pictură - cap uman, S.03.O.029 Tehnici mixte de pictură - natura statică, S.04.O.031 Tehnici de pictură – portret, S.03.O.028 Compoziție tematică, S.04.O.030 Compoziție bidimensională – frontală, P.04.O.058 Practica de instruire.

De asemenea, ele vor fi de un real folos în activitatea profesională a pictorului, în special la realizarea unei sarcini creative, aplicând cunoașterea specificului *Plein-airului*.

III. Competențele profesionale specifice stagiului de practică

- CS1. Reprezentarea plastică a structurilor și fenomenelor naturii în diverse materiale și tehnici de artă plastică.
- CS2. Executarea studiilor cu aplicarea raporturilor cromatice specifice *Plein-airului*.
- CS3. Aplicarea schemelor compoziționale la elaborare a unei compoziții asociative.

IV. Administrarea stagiului de practică

Codul stagiului de practica	Denumirea stagiului de practica	Semestrul	Numărul de săptămâni	Numărul de ore	Perioada	Modalități de evaluare	Numărul de credite
P.02.O.057	Practica de inițiere în specialitate	2	5	120	mai iunie	vizionare	4

V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică

Activități/Sarcini de lucru	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Durata de realizare/ ore
1. Limbajul grafic specific <i>Plein-airului</i>			
AS1. Reprezentarea plastică a structurilor și fenomenelor naturii în diverse materiale și tehnici de artă plastică: <ul style="list-style-type: none"> ▪ reprezentarea grafică a plantelor și arborilor; ▪ realizarea desenelor de scurtă durată, reprezentând peisajul rural/urban; ▪ elaborarea schițelor grafice reprezentând fragmente arhitecturale; ▪ realizarea crochiurilor de animale/păsări; ▪ relațiile tonale la executarea unui desen de natură statică la <i>Plein-air</i>; 	Produsul 1.1 <i>Crochiuri de plante și arbori.</i> Format: A4, 4-8 lucrări. Tehnica: creion, material moale/hârtie.	Prezentarea crochiurilor	10
	Produsul 1.2 <i>Crochiuri de peisaj urban/rural.</i> Format: A4, Tehnica: creion, material moale/hârtie. 3-6 lucrări.	Prezentarea crochiurilor	10
	Produsul 1.3 <i>Crochiuri de fragmente arhitecturale.</i> Format: A4, Tehnica: creion, material moale/hârtie. 2-4 lucrări	Prezentarea crochiurilor	5
	Produsul 1.2 <i>Crochiuri de animale/ păsări.</i> Format: A4, 4-8 lucrări, Tehnica: creion, material moale/hârtie.	Prezentarea crochiurilor	15
	Produsul 1.5 <i>Desen de scurtă durată, natură statică la Plein-air.</i> Format: 40*50 cm. Tehnica: material moale/hârtie.	Prezentarea desenului	5

2. Raporturi cromatice prin prisma legităților picturii în <i>Plein-air</i>			
AS2. Executarea studiilor cu aplicarea raporturilor cromatice specifice <i>Plein-airului</i>: <ul style="list-style-type: none"> ▪ reprezentarea plantelor și arborilor aplicând tehnici de pictură; ▪ Reprezentarea cromatică a peisajul rural/urban; ▪ relațiile cromatice la executarea studiilor de natură statică la <i>Plein-air</i>; 	Produsul 2.1 <i>Studii de plante, animale.</i> Tehnica: acuarelă/hârtie, ulei/carton. Format: A4. 4-8 lucrări.	Prezentarea studiilor	10
	Produsul 2.2 <i>Studii de peisaj urban/rural.</i> Tehnica: acuarelă/hârtie, ulei/carton. Format: A4. 6-8 lucrări.	Prezentarea studiilor	20
	Produsul 2.3 <i>Studii de natură statică la Plein-air:</i> - la soare / la umbră. Tehnica: ulei/pânză. Format: 40*50 cm. 2 lucrări	Prezentarea studiilor	20
3. Scheme compoziționale în baza materialului colectat			
AS3. Aplicarea schemelor compoziționale la elaborare a unei compoziții asociative: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rezolvarea subiectului compoziției; ▪ elaborarea schițelor și studiilor la subiectul ales; ▪ aplicarea tehnicilor de pictură la executarea compoziției; ▪ respectarea gamei cromatice respective. 	Produsul 3.1 <i>Schițe compoziționale acromatice.</i> Subiect: „Povestea”. Tehnica: creion/hârtie. Format: A5.	Prezentarea Schițelor	5
	Produsul 3.2 <i>Studii compoziționale cromatice.</i> Subiect: „Povestea”. Tehnica: acuarelă/hârtie. Format: A5.	Prezentarea Studiilor	5
	Produsul 3.3 <i>Compoziție asociativă.</i> Subiect: „Povestea”. Tehnica: ulei/pânză. Format: 50*60 cm.	Prezentarea compoziției	15
Total:			120

VI. Sugestii metodologice

Stagiul practic ***Practica de inițiere în specialitate*** cuprinde o perioadă cu durată de 5 săptămâni și se organizează în atelierele instituției, instituții care în mod obligatoriu corespund cerințelor specifice în raport cu specialitatea și tehnicile de transpunere în materiale alese de elevi. Locul de petrecere a stagiului de practică este ales în dependență de numărul de elevi participanți la stagiul de practică, de asemenea întreprinderea/ instituția aleasă în mod obligatoriu corespunde cerințelor specifice stagiului de practică.

Conducătorul de practică informează elevul cu prevederile legale, referitoare la sănătatea și securitatea în muncă, condițiile desfășurării stagiului de practică, monitorizează și îndrumă activitatea elevului, verifică permanent *Agenda formării profesionale*.

Raportul stagiului de practică și Agenda formării profesionale vor fi întocmite conform Regulamentului privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar.

În raport urmează a fi reflectate în detalii toate sarcinile efectuate de elev în cadrul desfășurării stagiului de practică, de asemenea date/scheme/proceduri cu referire la tehnicile și materialele de aplicare.

Pe parcursul stagiului de practică, conducătorul de practică va folosi tehnologii eficiente de predare - învățare - evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate stagiului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare - învățare sunt: expunerea materialului teoretic, analizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic/agent economic, exersarea practică, studierea individuală și în grup a surselor bibliografice, analiza exemplelor de produse realizate la întreprinderi specializate în domeniul: prezentări artistice, scenografii, decorări, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Stagiul de practică dat conține un șir de acțiuni/sarcini de lucru, care sunt concepute în dezvoltare conform etapelor tehnologice, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe.

Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și coordonează procesul de învățare. În scopul predării centrate pe elev, sarcinile pentru stagiul de practică se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la stagiul de practică:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic;
- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la sfârșitul fiecărei etape a stagiului se va prezenta spre evaluare un produs de creație realizat.

VII. Sugestii de evaluare a stagiului de practică

Axarea procesului de învățare - predare - evaluare pe competențe presupune efectuarea evaluării pe parcursul întregului stagiu de practică. Evaluarea activității artistico - plastice a elevilor va urmări performanțele elevului în cadrul stagiului de **Practica de inițiere în specialitate** la nivel de cunoștințe, abilități și atitudini. Se propun următoarele tipuri de evaluare: *evaluarea inițială, evaluarea formativă și sumativă.*

Evaluarea inițială va fi realizată la începutul stagiului de practică cu scopul diagnosticării nivelului de pregătire al elevilor pentru stagiul de practică. *Evaluarea formativă* va fi realizată pe întregul parcurs didactic și va viza decalajul dintre progresia învățării școlare și cerințele programei curriculare, având funcția informativă. Evaluarea formativă se va realiza prin diverse metode tradiționale: observarea comportamentului elevului la stagiul de practică, analiza rezultatelor activității elevilor, chestionare orală, probe practice. *Evaluarea sumativă* va fi realizată la finele stagiului de practică, având funcția de constatare a nivelului atins.

Perioada de timp, în care se va petrece stagiul de practică, va include activități de evaluare sumativă a competențelor dobândite de elevi, stabilite de proiectul didactic de lungă durată, în formă de: vizionare, raportul stagiului de practică și agenda formării profesionale a elevului. În cadrul desfășurării stagiului de practică se vor evalua atât competențele profesionale teoretice ale elevilor de însușire a proceselor de executare a produsului artistic, cât și abilitățile practice de realizare a diverselor sarcini artistice.

Criterii de evaluare cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul stagiului de practică **Practica de inițiere în specialitate:**

Nr.	Produse pentru elaborare	Criterii de evaluare a produselor elaborate
1	Produse de creație în baza aplicării raporturilor valorice - crochiuri și desene de scurtă durată în diferite tehnici de reprezentare.	<ul style="list-style-type: none">organizarea spațiului compozițional;utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;expresivitatea și originalitatea spațiului plastic;atitudinea individual-creativă.
2	Produse de pictură în baza aplicării raporturilor cromatice.	<ul style="list-style-type: none">organizarea spațiului compozițional;organizarea și respectarea gamei cromatice propuse;utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;expresivitatea și originalitatea spațiului plastic;atitudinea individual-creativă.
3	Produse de pictură în baza legităților de organizare a compoziției asociative.	<ul style="list-style-type: none">reflectarea subiectului;organizarea spațiului compozițional;organizarea și respectarea gamei cromatice propuse;utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;expresivitatea și originalitatea spațiului plastic;atitudinea individual-creativă.

VIII. Cerințe față de locurile de practică

Pentru a realiza cu succes competențele ce trebuie formate și dezvoltate în cadrul Stagiului de **Practica de inițiere în specialitate**, trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev. Locurile de petrecere a stagiului de practică vor fi dotate cu echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea produselor de creație, formarea și dezvoltarea a competențelor profesionale:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- instrumente și materiale: truse, pensule de diferite tipuri și dimensiuni, creioane, hârtie, planșele, vopsele și altele.

Lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt ale elevilor precedenți din fondul metodic, literatură de specialitate în limba română și în limba *de instruire*, etc.

IX. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
5.	Achiței G., Frumosul dincolo de artă, Editura Meridiane, București, 1988.	Biblioteca / electronic	
6.	Arnheim R., Forța centrului vizual, Editura Meridiane, București, 1995.	Biblioteca / electronic	
7.	Collin Hayes, Peindre et dessiner, Elsevier Sequola, Paris/Bruxelles, 1978.	Biblioteca / electronic	
8.	Nathan Knobler, Dialogul vizual, Editura Meridiane, București, 1983.	Biblioteca / electronic	
9.	Ермаков Г., Пленэр, изд. Прометей, 2013.	Biblioteca / electronic	
10.	Кайзер Н., Пленэр, изд. Уральского университета, Екатеринбург, 2014.	Biblioteca / electronic	
11.	Майер-Паукен К., Городской скетчинг шаг за шагом. Как быстро делать наброски и зарисовки, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
12.	Харрисон Т., Акварельные пейзажи. Основы, техники, эксперименты, изд. МИФ, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
13.	Шушарин П., Учебная (рисовальная) практика: пленэр: учебное наглядное пособие, изд. КемГИК, Кемерово, 2002.	Biblioteca / electronic	